

2021 – DOSARELE PATRIMONIULUI (XCV): ctitorul Henry Selbing!

- griji în privința trecutului, se frământă din cauza prezentului
și se teme de viitor? - misiunea mea ... să îmi omor timpul?

·**Împotriva prostiei, Dumnezeu însuși este neputincios.**

Dosarele patrimoniului (XCV)

2021

Valoarea liturgică și culturală a cimitirelor!

Henry Selbing
1912 - 2000
unul dintre românii evrei, care a iubit Sibiu!

figură de efigie un trainic făgaș de afirmare în viața muzicală europeană!

"Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați de El cu cutremur."
Psalmi 2:11

Vechiul sediu al Filarmonicii

Misiunea mea este să îmi omor timpul. Iar a lui să mă omoare el pe mine. Ne înțelegem bine, ca între asasini.

Emil Cioran

Despre cultul mozaic - în țara noastră - se știe puține lucruri, acesta fiind condus de Federația Comunităților Evreiești din România; o comunitate ce supraviețuiește prin cei 6000 de membri, organizați în 78 de comunități (în 30 de județe). Există multe elemente între cultul mozaic și cultul creștin, fondul doctrinar al religiei mozaice fiind cuprins în Vechiul Testament, Urmele cultului în municipiul Sibiu se regăsesc în frumoasa Sinagogă, dar și în cele 2 cimitire semnificative pentru istoria evreilor sibieni, ambele proprietate inalienabilă a comunității. Am vizitat, abia în acest an, sinagoga - monument istoric - fiind profund impresionat de frumusețea nealterată a organizării spațiului și a ornamentelor interioare.

La loc vizibil am remarcat un citat edificator din Psalmi: „**Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați de El cu cutremur!**”, determinându-mă să meditez la istoria milenară a poporului evreu și la unele dintre cele mai frumoase aforisme evreiești:

„**O persoană își face griji în privința trecutului, se frământă din cauza prezentului și se teme de viitor**” -

„**Împotriva prostiei, Dumnezeu însuși este neputincios**”.

Dornic să înțeleg moștenirea evreiască am vizitat secțiunea evreiască a cimitirului municipal. Aici, sunt înregistrate - conform registrului istoric, greu descifrabil - aprox. 1095 de morminte, întreaga structură a parcelei îndemnând la meditație și vizitare: o alee principală ce

conduce la capelă și alei laterale, ce permit observarea mormintelor. Totul este păstrat prin efortul micii comunități locale, dar și a poetului Dumitru Cristănuș, un veritabil ghid ce conduce orice grup interesat să descopere trecutul cimitirului. O cruce simplă de piatră mi-a atras privirea, având o placă de marmură, cu literele deja șterse și marcate de trecerea timpului. Așa l-am redescoperit pe **HENRY SELBING**, dirijorul născut la Sibiu (la 6 august 1912), pe care-l întâlnisem deseori atât pe „Corso-ul” sibian, cât și în vechea sală a Filarmonicii, unde ca elev am descoperit primele noțiuni despre muzica clasică și instrumentele muzicale. Orele de educație muzicală erau în programul Filarmonicii sibiene, profesorul Henry Selbing impresionând prin stil și claritatea expunerilor. În lucrarea „**Filarmonica de Stat Sibiu (file de arhivă istorică și sentimentală)**”, autori: Alexandru-Toma Firescu și Ionuț - Adrian Pătularu, pentru consultarea căreia trebuie să-i mulțumesc celei mai longevive directoare economice a unei instituții culturale, ec. Mariana Preda - am descoperit o biografie extinsă și plină de informații despre ctitorul acestei instituții, intitulată sugestiv „**Henry Selbing – figură de efigie**”.

O impresionantă viață, marcată de un accident de tramvai (care îi „răpește” brațul drept, în Timișoara) ce spulberă visul adolescentului de 17 ani, care spera să ajungă un pianist vienez celebru. Asta nu l-a împiedicat să fie absolventul celebrului „Neues Wiener Konservatorium” și să dirijeze Balul Operei și Orchestra Radio din Viena, fiind nevoit să se întrețină dând lecții de pian, fiind și solist al unor orchestre de muzică ușoară, „nevoit să semneze discurile și înregistrările pe care le făcea (...) cu adevăratul său nume evreiesc Erno Schlesinger”. Febra începuturilor celule de-al doilea război mondial îl obligă să revină în Sibiu (în 1939), iubind orașul natal și dedicându-i-se în întregime, până la finele vieții. Reproducem un pasaj ce descrie succint cariera sa sibiană: «În 1946, Henry Selbing devine dirijor al Orchestrei Simfonice Populare, iar în anul 1949, odată cu etatizarea acestei orchestre ca instituție de spectacole și concerte sub denumirea de Filarmonica de Stat din Sibiu, este numit directorul și prim-dirijorul ei, funcție în care va rămâne vreme de 26 de ani până la pensionarea sa, în 1975. Contribuția maestrului Henry Selbing la consolidarea acestei instituții va fi inestimabilă, reușind să situeze orchestra căreia i s-a dedicat întru totul, printre cele mai bune din România și, în mod deosebit, să-i creeze **un trainic făgaș de afirmare în viața muzicală europeană**. Ca dirijor, Henry Selbing și-a câștigat un foarte bun renume atât în țară, cât și în străinătate. A dirijat majoritatea orchestrelor din România, precum și orchestre prestigioase din Germania, Olanda, Ungaria, Uniunea Sovietică ș.a. Cronicile muzicale de specialitate, românești și străine, au subliniat totdeauna muzicalitatea sa deosebită, cultura sa aleasă și capacitatea de a aborda cu mare competență un repertoriu vast, aparținând tuturor marilor epoci ale creației simfonice universale. (...) Henry Selbing s-a preocupat stăruitor de progresul continuu al colectivului simfonic, atrăgând tot mai multe elemente valoroase în orchestră (unele provenind din promoțiile elevilor Școlii populare de artă și ale viitorului Liceu de artă, sau din rândurile localnicilor cu o largă instrucție artistică „din familie”); cei mai mulți au fost, însă absolvenți ai conservatoarelor din București, Cluj Iași și Timișoara, cu care directorul Selbing a păstrat strânse legături de conlucrare.

N-a găsit înțelegere la forurile locale ale vremii în ce privește reînțemeierea unui conservator la Sibiu, zonă cu o tradiție bogată și cu valori incontestabile. În schimb, alături de Franz Xaver Dressler și de alți prestigioși colaboratori locali, a contribuit hotărâtor la înființarea „**Corului**

Bach”, la reînființarea Reunii de Muzică „**Gheorghe Dima**” și, concomitent, la vitalizarea neîncetată a Festivalului „**Cibinium**” (...) Numeroși oaspeți de peste frontarii au elogiat totdeauna acest valoros triumvirat (**director - primdirijor - orchestră**) în termenii cei mai răscolitori ...». A pășit în lumea umbrelor, la 16 februarie 2000, criticul de artă tribunist, Nicolae Scutea, elogiindu-l într-un ferpar publicistic emoționant: «A parcurs ani de muncă tenace, în care luciditatea s-a armonizat cu poezia, vigoarea și contemplația (...) A lăsat, în urma sa, amintirea unor programe excepționale, realizate prin muncă și talent puțin obișnuite, pe care adevărații iubitori de muzică nu le vor uita niciodată, și o generație întreagă de discipoli care vor purta în suflet severa sa disciplină și artă».

În scurtul istoric public (din sec. XX) al Filarmonicii sibiene se consemnează simplu conducătorii instituției: **Henry Selbing (1949-1975) - dirijor și director fondator**, Toma Tohati (1975-1976) - secretar muzical cu atribuții de conducere; Petre Sbârcea (1976-1990) - dirijor și director; Kurt Philippi (1990) - director, Schillo Eugen (1990-1991) - instrumentist cu atribuții de conducere; Cristian Florea (1991-1992) - director; Toma Tohati (1992-1993), Marian Didu (1993-1999) - dirijor și director, Liviu Buiuc (2000) - dirijor și director. Un început de istorie contemporană, care se suprapune peste secolele de istorie zbuciumată ale fortificațiilor Sibiului. **Turnul Gros (Dicker Turm)** poate deveni un adevărat model de punere în valoare a patrimoniului material reprezentat de vechile fortificații de apărare. În sec. XXI, tinerele generații măcinate de febra erei digitale, ar putea face primi pași în muzica clasică într-un spațiu muzeal - bibliotecă muzicală și dedicat instrumentelor muzicale – monumentul istoric putând fi organizat pentru vizitare și descoperirea Sibiului - Hermannstadt - tânăr din 1191, oraș al culturii și al culturilor. În 2021 - la sărbătorirea a 110 ani de la nașterea rășinăreanului Emil Cioran, reamintim tuturor cugetarea filozofului pesimismului românesc: «**Misiunea mea este să îmi omor timpul. Iar a lui să mă omoare el pe mine. Ne înțelegem bine, ca între asasini**».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-dosarele-patrimoniului-xcv-ctitorul-henry-selbing-griji-in-privinta-trecutului-se-framanta-din-cauza-prezentului-si-se-teme-de-viitor-misiunea-mea--sa-imi-omor-timpul-161931.html>

În: Tribuna, 16 decembrie 2021